

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft enkele aanpassingen in het kader van beleidsvoerend vermogen en in het kader van de kwalificatievoorwaarden
Principiële goedkeuring

Samenvatting

Bedoeling is om op korte termijn een aantal belemmeringen uit het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 te halen, ter bevordering van het sociaal ondernemerschap op die vlakken en binnen de contouren van beleidsvoerend vermogen van de organisator. Dit in afwachting van een grotere hervorming tot doelregelgeving die later zal worden aangepakt, binnen een geïntegreerde aanpak voor alle sectoren binnen Opgroeien. Gezien de gelijkaardige context is dit ontwerp geïnspireerd op het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2020 tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren kleuteropvang (hierna genoemd, BVR label), een besluit dat volledig van toepassing is met ingang van 1 januari 2022.

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit;
- het advies van de Inspectie van Financiën.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingsadvies

Het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/43 van 14 februari 2022.

2. INHOUD

A. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Er wordt een definitie 'beleidsvoerend vermogen' toegevoegd aan artikel 1, 1° van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013.

Artikel 2.

Het bestaande besluit bepaalt als startvoorwaarde dat de organisator de integriteit en geschiktheid moet hebben om op een rechtmatige manier, rekening houdend met geldende normen en waarden, kwaliteitsvolle kinderopvang te organiseren. Dat blijkt onder meer uit het uittreksel strafregister van de organisator.

Gezien de versoepelingen, zoals voorgesteld in voorliggend besluit, bepalingen zijn die een grotere verantwoordelijkheid en invulling laten aan de organisator, is het noodzakelijk dat deze voorwaarde extra wordt benadrukt, gelinkt aan het begrip 'beleidsvoerend vermogen', dat al opgenomen is en geconcretiseerd in het BVR label, maar ook in de samenwerkingsovereenkomsten die gesloten werden met instanties die organisatoren ondersteunen, zijnde Mentees en de pools gezinsopvang.

Zowel de begrippen 'integriteit' als 'beleidsvoerend vermogen' worden gedefinieerd, om zo voor de organisator meer houvast te bieden, en er verder mee aan de slag te gaan.

Hoe de organisator deze startvoorwaarde kan aantonen wordt niet meer geëxpliciteerd, gezien dit op alle mogelijke manieren kan. Het aantonen is zeker niet beperkt tot enkel het voorleggen van een uittreksel strafregister.

Belangrijk is de link tussen dit artikel, een startvoorwaarde, en het nieuwe artikel 32 als spiegelbepaling, een werkingsvoorwaarde. In artikel 32 wordt concreet bepaald, naar analogie met het BVR label, welke de parameters zijn waarmee rekening gehouden wordt bij de handhaving ook. Belangrijk daarbij is dat de organisator zich documenteert, reflecteert en een aantal zaken kan aantonen. Gezien dit voor organisatoren niet altijd evident is, zal ondersteuning op dat vlak door onder meer Mentees en de pools gezinsopvang zeker een houvast en meerwaarde betekenen.

Artikel 3.

Het bestaande besluit bepaalt dat er op de kinderopvanglocatie een circulatieruimte moet zijn die alle leefgroepen apart bereikbaar maakt, indien er meer dan 2 leefgroepen zijn. Wat belemmerend werkt, is dat deze circulatieruimte geformuleerd is als een afzonderlijke binnenruimte.

Doel van de circulatieruimte is dat men niet door de ene leefruimte zou moeten gaan om een andere leefruimte te kunnen bereiken en daardoor de werking verstoren. Een circulatieruimte garandeert op zich dat elke leefruimte afzonderlijk bereikbaar is.

Er zijn echter ook situaties waar er geen circulatieruimte binnen is, maar wel een mogelijkheid om van buiten de verschillende leefruimtes apart te bereiken en te betreden. Daarom wordt dit artikel zo herschreven dat in de eerste plaats het te realiseren doel wordt bepaald en niet meer expliciet dat het enkel kan en moet gaan om de bereikbaarheid via een circulatieruimte binnen.

In elk geval geldt het beleidsvoerend vermogen van de organisator alsook de verplichting om een risicoanalyse op te maken, zoals bepaald in artikel 24.

Artikel 4.

Het bestaande besluit bepaalt dat er voor elk kind een veilig bed is. Voor een kind jonger dan achttien maanden wordt bijkomend bepaald waaraan een bed moet voldoen:

- minstens twee spijlenwanden,
- een ventilerende bodem,
- een stevige passende matras

en voldoen aan de voorschriften die de minister vastlegt. Deze bepaling geldt zowel voor binnen als voor buiten.

Doel van de bepalingen rond een veilig bed is dat er een structurele slaapomgeving is, en altijd een veilig bed dat aan de normen voldoet. Deze normen zijn nog steeds actueel, en opgesteld mede om het risico op wiegendood preventief aan te pakken.

Wat belemmerend werkt, is dat deze bepaling geformuleerd is in zijn algemeenheid, zonder daarbij de context in ogenschouw te nemen, en meer bepaald voor de context buiten stellen zich problemen. Buiten is er geen sprake van een structurele slaapomgeving, daar spelen er andere factoren dan binnen. Bijvoorbeeld: tijdens een wandeling valt een baby in slaap in de kinderwagen, een onthaalouder trekt er regelmatig een hele dag op uit met haar baby's en peuters en gebruikt tentjes voor het middagdutje, bij mooi weer worden de rustbedjes buiten gezet en doen de peuters buiten een dutje. Buiten moet men, in tegenstelling tot binnen, veel meer rekening kunnen houden met externe en wisselende factoren, zoals bijvoorbeeld plots opkomende mist of regen. Daarom wordt de bepaling geherformuleerd waarbij de verplichtingen rond veilig bed enkel nog gelden in de binnenruimtes.

Ook op momenten dat kinderen buiten slapen moeten kinderen altijd binnen terecht kunnen, en blijven dus de bestaande bepalingen rond een veilig bed gelden. Als men voor het buitenslapen de binnenbedjes naar buiten brengt, dan hoeft er op dat moment uiteraard binnen geen extra bed beschikbaar te zijn.

In elk geval, zowel binnen als buiten, geldt het beleidsvoerend vermogen van de organisator (met eraan gelinkt de medewerkers alert maken, opleiden,...) alsook de verplichting om een risicoanalyse op te maken, zoals bepaald in artikel 24.

Artikel 5.

Het bestaande besluit bepaalt dat de organisator moet voldoen aan een pedagogische norm.

Hieraan wordt toegevoegd dat de organisator rekening moet houden met het pedagogisch raamwerk: in het bestaande besluit is de link met het pedagogisch raamwerk opgenomen in artikel 32, maar dit artikel wordt volledig geherformuleerd naar concretisering van

beleidsvoerend vermogen (zie het artikel hierna), waardoor deze passus nu meer op zijn plaats is in artikel 31, §3.

Artikel 6.

Het bestaande besluit bepaalt dat de organisator zorgt voor pedagogische ondersteuning bij het pedagogisch beleid, en de volgende elementen aantoont:

1° de keuze om die ondersteuning intern dan wel extern te organiseren;

2° de manier waarop die ondersteuning de organisator versterkt binnen een competent systeem, is afgestemd op de noden van de kinderopvanglocatie en deel uitmaakt van een geïntegreerde ondersteuning op een of meer van de onderling samenhangende thema's: a) infrastructuur, b) veiligheid en gezondheid, c) omgang met kinderen en gezinnen, d) medewerkers; e) organisatorisch management; f) samenwerking met Kind en Gezin, het bestuur, het lokaal loket kinderopvang en andere lokale partners, g) opnamebeleid, met bijzondere aandacht voor kwetsbare gezinnen, h) inclusieve opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte, i) flexibele opvang.

Deze bepaling wordt afgestemd op het vernieuwde artikel 5, waarbij het belang naar voor geschoven wordt van beleidsvoerend vermogen. Elke organisator moet bekijken op welk punt hij sterk staat, samen met de expertise van zijn medewerkers en partners, en op welke punten minder, en waar hij dus extra ondersteuning in nodig heeft en daar op zoek naar gaan. De zgn thema's waar de organisator rekening mee moet houden worden geactualiseerd naar het Europese kwaliteitskader, waar 5 grote thema's naar voor geschoven worden om te kunnen spreken van een kwaliteitsvolle werking.

Hoe de organisator deze voorwaarde kan aantonen, wordt niet meer geëxpliciteerd, gezien dit op alle mogelijke manieren kan. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van documenten, zoals het kwaliteitshandboek, de risicoanalyse en/of het huishoudelijk reglement. Op voorwaarde evenwel dat deze documenten dynamisch opgemaakt zijn en gebruikt worden (en dus geen statische documenten zijn die niet actueel gehouden worden of niet in de praktijk gebracht worden).

Artikel 7.

Het bestaande artikel 35 sluit aan bij de bepaling rond het huishoudelijk reglement, en bepaalt dat de organisator ervoor moet zorgen dat de bepalingen van het huishoudelijk reglement raadpleegbaar zijn voor elke geïnteresseerde.

Hieraan wordt een tweede lid toegevoegd, voorheen opgenomen in artikel 46, tweede lid (artikel 46 wordt namelijk vervangen, zie artikel hierna). De organisator moet dus duidelijk communiceren over zijn organisatorische structuur (zie ook de link met het nieuwe artikel 32).

Artikel 8 en 9.

In het bestaande artikel 40, §2, 4° en 43, §2, 3° wordt bepaald, met betrekking tot het attest van kennis levensreddend handelen bij kinderen, dat de minister bepaalt wie de uitreikende instanties zijn en wat de leerinhouden zijn. In het MB tot uitvoering hiervan is als bijlage een lijst opgenomen van uitreikende instanties. Probleem is evenwel dat deze lijst niet meer up to date is, en zelfs dat het updaten van deze lijst per MB weinig zin heeft gezien de lijst constant aan evolutie onderhevig is. Bovendien is er geen echte 'validatie' van deze instanties door de minister mogelijk. Het zijn dus de instanties zelf die de verantwoordelijkheid hebben over de kwaliteit van de geboden vorming, en meer bepaald

ook over de in het MB opgenomen leerinhouden. Opgroeien kan wel nog een lijst publiceren op haar website, waar instanties zich kunnen aanbieden. Daarom laat het BVR het in een delegatie aan de minister over om te bepalen hoe de instanties zich bekend kunnen maken.

Artikel 10.

De titel van de onderafdeling 1, net voor artikel 46, wordt geactualiseerd naar de aanpassingen via voorliggend besluit. Meer bepaald naar de inhoud van het nieuwe artikel 46: "Medewerkersbeleid".

Artikel 11.

De inhoud van het vorige artikel 46 werd samengebracht met en verwerkt in artikel 32. De nieuwe inhoud van artikel 46 focust op het belang van een duurzaam medewerkersbeleid, als een cruciaal aspect voor de kinderopvang, aansluitend bij het Europese kwaliteitskader.

Artikel 12.

Zie in samenhang met de nieuwe artikels 5 en 32. De betreffende zin die wordt opgeheven is overbodig geworden.

Artikel 13.

Het bestaande artikel 54 bepaalt dat de organisator de financiële werking van de kinderopvanglocatie volgt. Deze bepaling wordt geherformuleerd op een meer actieve manier, uiteraard vanuit beleidsvoerend vermogen. Van de organisator wordt verwacht dat hij een transparant financieel beleid voert dat erop gericht is continuïteit en kwaliteit in de organisatie van de kinderopvang te realiseren.

Artikel 14.

In artikel 57, 2°, wordt verwezen naar artikel 35, tweede lid, in plaats van naar artikel 46, gezien deze artikels met voorliggend besluit werden aangepast.

Artikel 15.

Het bestaande artikel 70 bevat overgangsp periodes om te voldoen aan bepaalde vergunningsvoorwaarden, onder andere tien jaar om te voldoen aan de werkingsvoorwaarde over de kwalificatie voor de kinderbegeleider. Dit betekent dat tegen 1 april 2024 aan deze voorwaarde moet worden voldaan. Gezien evenwel de coronaperiode vertragend inwerkt op kwalificerende trajecten, wordt deze periode met twee jaar verlengd. Dit betekent dat de organisator tot 1 april 2026 de mogelijkheid behoudt om niet-gekwalificeerde kinderbegeleiders aan te werven en op de werkvloer gekwalificeerd te krijgen. Dit gaat uiteraard gepaard met beleidsvoerend vermogen van de organisator.

In artikel 70 was een uitzondering voorzien op deze overgangsp periode voor de vroegere erkende sector. Deze uitzondering wordt geschrapt, waardoor ook voor deze organisatoren het tijdelijk mogelijk wordt om niet-gekwalificeerde kinderbegeleiders aan te werven.

Einddoel voor elke organisator blijft evenwel het voldoen aan deze kwalificatievoorwaarde met ingang van 1 april 2026, en dus het ernaar toewerken.

Opgemerkt wordt dat de bestaande mogelijkheid, vermeld in artikel 43, §2, 4°, b), om voor 1 op de 4 te kunnen werken met niet-gekwalificeerde kinderbegeleiders, nog steeds geldt, maar in de praktijk allicht pas een meerwaarde zal betekenen na deze verlengde overgangsp periode, dus na 1 april 2026.

Artikel 16.

Dit besluit treedt in werking op 1 april 2022.

Opgemerkt wordt dat bij inwerkingtreding van huidig besluit er geen overgangperiode nodig is gezien het gaat om een beperkt aantal bepalingen die bovendien versoepelen, alhoewel de verplichting tot het hebben van beleidsvoerend vermogen versterkt geformuleerd wordt. Dit laatste is evenwel niet nieuw voor de sector, en zal samen met Opgroeien, Zorginspectie en de gesubsidieerde ondersteuningsinstanties geconcretiseerd worden in de handhaving, op een redelijke en geleidelijke wijze.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen aan dit besluit hebben geen budgetimplicaties op het budget kinderopvang.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer IF/22/0362 werd verleend op 4 februari 2022.

Begrotingsakkoord

De Inspectie van Financiën stelt vast dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft enkele aanpassingen in het kader van beleidsvoerend vermogen en in het kader van de kwalificatievoorwaarden;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE